

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง กระบวนการทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายทอผ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีเครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอย อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษาการพัฒนาเครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอย และศึกษากระบวนการทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอย ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการทุนทางสังคมที่ช่วยให้เครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอยมีการพัฒนาจนเกิดความเข้มแข็งนั้น ประกอบด้วยปัจจัยภายนอก อันได้แก่ การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานภาคเอกชน ปัจจัยภายใน อันได้แก่ ผู้นำเครือข่ายที่ทำงานด้วยความเสียสละโปร่งใส ระบบเครือข่ายที่ทำให้เกิดความเอื้ออาทรเกื้อกูล และความไว้วางใจกัน การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทอผ้าจากอดีตสู่ปัจจุบัน ที่ช่วยสร้างความรักหวงแหน ภาคภูมิใจร่วมกันของชาวตำบลลัมปอย และต้องการอนุรักษ์สิ่งนี้เอาไว้ ตลอดจนทั้งระบบความเชื่อค่านิยมอันเนื่องมาจากประเพณี/วัฒนธรรมที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตของคนในชุมชน กับเรื่องของผ้าไหมเอาไว้อย่างแนบแน่น

ผลจากการศึกษาได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเครือข่าย ดังนี้ โอกาสที่จะพัฒนาเครือข่ายให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นนั้น ควรพิจารณาผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกในฐานะที่เป็นเครือข่ายกันก่อน เพราะมีความผูกพัน เอื้ออาทรเกื้อกูล และความไว้วางใจกัน ซึ่งระบบความสัมพันธ์ดังกล่าวจะช่วยให้การริเริ่มจัดตั้งเครือข่ายได้รับความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันมากขึ้น การพัฒนาเครือข่ายควรใช้เครือข่ายเป็นฐานสร้างการเรียนรู้ บนความศรัทธา ความไว้วางใจกัน เพราะจะช่วยให้การถอดบทเรียนของเครือข่ายเพื่อสร้างองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาผู้นำให้มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส รวมทั้งเน้นการนำเอาประเด็นของความเป็นเครือข่ายมาช่วยในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายเพราะมีความไว้วางใจกันระหว่างกันในหมู่สมาชิก ทำให้เครือข่ายสามารถดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายแบบครบวงจรตั้งแต่การผลิต การตลาด และการเงิน การพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งจะต้องมีการพัฒนาคนไปพร้อมๆ กับการพัฒนางาน โดยเฉพาะการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับสมาชิก ให้สามารถบริหารจัดการเครือข่ายได้ และ ควรมีการพัฒนาเครือข่ายด้วยการขยายผลผลิต ให้มีความสมดุลระหว่างมิติของมูลค่ากับคุณค่า (เงินทองกับภูมิปัญญาดั้งเดิม) โดยยึดหลักการที่จะพัฒนาสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของตลาดได้ โดยยังสามารถคงภูมิปัญญาดั้งเดิม (ลายผ้า) เอาไว้ได้